

Ambrassade / Vlaamse Jeugdraad

Het is vandaag voor veel jongeren niet makkelijk om werk te zoeken door de onzekere arbeidsmarkt. Ondanks positieve beeldvorming over de arbeidsmarkt die zou aantrekken en nieuwe beleidsmaatregelen, is in Vlaanderen helaas nog altijd bijna een op vijf van de werkzoekenden jong. Voor België is dat percentage zelfs hoger. Dat baart ons zorgen. Uit getuigenissen van jonge werkzoekenden in het kader van de #watwerkt campagne¹ – die de situatie van jonge werkzoekende op de onzekere arbeidsmarkt in beeld bracht en via sociale media de dialoog aanging – blijkt dat werkloos zijn een grote impact heeft op het leven van jonge mensen. Het is daarom cruciaal dat beleidsmaatregelen echt voor jongeren werken.

Een van die beleidsmaatregelen is de jongerengarantie, het antwoord van de EU-beleidsmakers op de hoge jeugdwerkloosheid. Als Ambrassade, het Vlaamse bureau voor jeugdzaken, en de Vlaamse Jeugdraad, het jongerenadviesorgaan van de Vlaamse Regering, vinden we het positief dat de EU-beleidsmakers het probleem willen aanpakken en dat Vlaanderen en België de uitvoering van deze maatregel sinds twee jaar hebben opgenomen in hun beleidsplannen. Jammer genoeg is de implementatie nog onvoldoende en dat staat het succes in de weg. Pas als alle niveaus hun inspanningen verhogen kan de maatregel slagen.

Op dit moment vinden op alle niveaus evaluaties plaats van de jongerengarantie. We willen dat beleidsmakers de implementatie hierop bijsturen. Bijvoorbeeld niet alle jongeren onder 25 jaar worden bereikt. En voor bepaalde jongeren onder 21 jaar is er nog een bijkomend probleem, want ze verdwijnen van de radar door de verstrenging van de voorwaarden voor het verkrijgen van een beroepsinschakelingsuitkering. Dat gaat in tegen de geest

van de jongerengarantie, waarbij de overheid er net voor moet zorgen dat ze meer kwetsbare jongeren bereikt.

Het arbeidsbureau heeft de taak om jongeren het belang aan te tonen van zich bij hen in te schrijven. Alleen dan krijgen ze een aanbod in het kader van de jongerengarantie: persoonlijke begeleiding, een beroepsopleiding of een werkervaring. In het bijzonder vinden we dat de VDAB werk moet maken van meer contactmomenten met jongeren, waarbij hun noden en behoeften centraal staan. Heel wat jongeren worstelen naast hun zoektocht naar werk ook met andere persoonlijke problemen. Het is daarom belangrijk dat de VDAB partnerschappen aangaat, zodat de begeleiding integraal is. Een goed voorbeeld is het werk van Vlaamse jeugdorganisaties die kwetsbare jongeren naar werk begeleiden.

De jongerengarantie zegt ook dat de aangeboden werkervaringen kwaliteitsvol moeten zijn. Uit onze gesprekken blijkt dat er jongeren zijn die niet goed begeleid worden en van onbetaalde stageplek naar onbetaalde stageplek gaan, maar nergens een betaalde job krijgen of lonen ontvangen waarvan ze kunnen leven. Volgens de OESO heeft de crisis inderdaad niet enkel impact gehad op het aantal jobs voor jongeren, maar ook op de kwaliteit.² Wij pleiten daarom voor de creatie en het behoud van duurzame en kwaliteitsvolle jobs voor jongeren.

Ook vragen we de Vlaamse, federale en Europese beleidsmakers om meer met jongeren hierover in gesprek te gaan en om zeker de kwetsbare jongeren niet over hoofd te zien. Hoe was hun aanbod in het kader van de jongerengarantie? Was deze kwaliteitsvol? En wat zijn effecten voor hun loopbaan op de lange termijn? De jongeren weten zelf als geen ander welke aanpak het verschil

voor hen kan maken. De Ambrassade ondersteunt de Vlaamse Jeugdraad daarom in het brengen van de stem van diverse jongeren naar beleidsmakers, onder meer door aan de Vlaamse werkgroep rond de jongerengarantie deel te nemen. Het is binnen de EU uniek dat de Vlaamse Jeugdraad, als vertegenwoordiger van jongeren en hun organisaties, bij de implementatie door de verschillende ministeries betrokken is.

Op lange termijn moet er ook nagedacht worden. Het verontrust ons namelijk dat volgens voorspellingen van de VN de werkloosheidscrisis blijft aanhouden (ILO, 2015) en dat de arbeidsmarkt in snel tempo verder flexibiliseert. Jongeren liggen daarvan wakker. Volgens een studie van Elchardus en Te Braak (2014) vreest maar liefst tachtig procent van de bevroegde jongeren dat de algemene werkzekerheid in de toekomst gaat dalen. Bijna twee op drie van deze jongeren verwacht dat ze in de toekomst zullen moeten werken in almaar zwakkere statuten die weinig sociale bescherming bieden. En dat onderschrijven wij. Uit onze bevragingen blijkt dat jongeren zich inderdaad onzeker voelen om de stap naar de onzekere arbeidsmarkt te zetten en zich hierop te bewegen.

Kortom, zelfs met de huidige implementatie van de jongerengarantie riskeren we een verloren generatie. Jongeren willen geen verloren generatie zijn! We vragen onze beleidsmakers om hun verantwoordelijkheid op te nemen voor een betere implementatie van de jongerengarantie die op maat van alle jongeren is. Cruciaal hierbij is dat meer

vanuit de leefwereld van jongeren wordt vertrokken. Wij nodigen beleidsmakers, werkgevers en organisaties daarom uit om met jongeren in dialoog te gaan tijdens ons evenement 'Op weg naar werk' (september 2016). De resultaten van een belevingsonderzoek met en voor jongeren over het thema zijn daar onderwerp van discussie. Zo kunnen we samen stappen zetten naar een betere toegang van jongeren tot duurzaam en kwaliteitsvol werk.

Alice Kooij Martinez
Ambrassade / Vlaamse Jeugdraad

Noten

1. De resultaten van het project zijn beschikbaar op <https://social.shorthand.com/DeAmbrassade/3g3tLaCBUC/wat-werkt>
2. Zie www.oecd.org/employment/the-crisis-has-had-a-lasting-impact-on-job-quality-new-oecd-figures-show.htm

Bibliografie

- Elchardus, M., & Te Braak, P. (2014). *Toekomstverwachtingen van jongvolwassenen. Rapport 3. Carrière en beroep*. Brussel: Onderzoeksgroep TOR, Vakgroep Sociologie, Vrije Universiteit Brussel.
- ILO. (2015). *Unemployment on the rise over the next five years as inequality persists* (News, 20 January 2015). Geraadpleegd via www.ilo.org/global/about-the-ilo/newsroom/news.